

Arviointi

Kesäkuu 2019

Sinikka Volanto

Arvioinnin kokonaisuus

1. Alku- ja loppukartoitus
2. Osahankearviointi
3. Hanketiimin työskentely, EURA-raportointi
4. Yhteistyökumppaneitten antama loppuarviointi

1. Alku- ja loppukartoitus

- Alkukartoitus keväällä 2017
 - Aikuissosiaalityön tilanteen kartoitus palvelutarpeen arvioinnin, yhteiskehittämisen ja Kela-kunta yhteistyön näkökulmista
 - Tiedon tuottaminen hanketyön sisällöllisen toteutuksen tueksi
 - [Alkukartoitus](#)
- Loppukartoitus keväällä 2019
 - Aikuissosiaalityössä tapahtuneen muutoksen kuvaaminen. Samat teemat kuin alkukartoituksessa
 - Raportointi hankkeen päätavoitteiden mukaisesti

Yleiskuvaa loppukartoituskyselystä

- Kartoitus tehty Webropol –kyselynä, vastaajina osahankealueiden esimiehiä ja työntekijöitä
- Teemakohtaiset painotukset näkyivät
- Kärkiteemat sivuavat toisiaan ja monet toimet ovat edistäneet usean teeman sisältöjä.
- Vastaajat olivat osallistuneet alueensa osahankkeeseen järjestettyihin tapaamisiin, työpajoihin, koulutuksiin, olleet mukana kehittäjätiimeissä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistuksen maakuntavalmistelutyössä.

Saavutuksista, muutoksesta ja tuloksista

- **Aikuissosiaalityön tehtävän ja roolin selkiytyminen**
 - *"Hanketyö selkiinnyttänyt aikuissosiaalityön roolia, tehtäviä, menetelmiä, työkaluja. Saatu yhtäläistä kuvaa, mikä on aikuissosiaalityötä."*
- **Uusien työtapojen käyttöönotto lisääntynyt**
 - *"Merkittävin saavutus on oman työryhmän näkökulmasta rakenteellisen työn eteenpäin vieminen."*
 - *"Ryhmämuotoisuudesta todella on hyötyä, kun pyritään sosiaalisessa kuntoutuksessa johonkin, samoin palvelutarpeen arvioinnissa ja ennen kaikkea toiminallisuuden ja leikillisyyden hyöty – aivan uskomaton voima näissä."*
 - *"Pääsin vaikuttamaan maakunnallisen aikuissosiaalityön kehittämiseen ja sain uusia ideoita aikuissosiaalityön kehittämiseen."*
- **Asiakkaat mukaan kehittämistyöhön**
 - *"Suurin muutos on ehkä ollut silmien avautuminen siihen, että työtä voidaan ja pitäisi tehdä asiakkaiden ja kuntalaisten kanssa"*
 - *"Kyllä, sillä tavalla, että nyt otamme aina esille mahdollisuuden yhteiskeittämiseen, kun jotain uutta suunnitellaan. Ja myös toteutamme sitä."*

**PRO
SOS**
..... HANKE

Tavoite yksi

Uusien ja vaikuttavien toimintamallien ja –käytäntöjen luominen sosiaalityöhön osana sote-uudistusta sekä perustoimeentulotuen Kela- siirron toimeenpanoa

- Palvelutarpeen arvioinnin (SHL 37§) kehittämisen pilotointi ja julkaisu
- Kela-kunta yhteistyömalli
- Maakunnallistuvan sosiaalityön verkosto

Tavoite kaksi

Paikallisiin ja maakunnallisiin tarpeisiin räätälöidyn ja alueellisissa yhteistyöverkostoissa vahvasti vaikuttavan sosiaalityön kehittämistä ja näkymistä sote-uudistuksessa ja alueellisissa yhteistyöverkostoissa

- Taloussosiaalityö – tiedon lisääntyminen ja kiinnostus ottaa menetelmä käyttöön ja juurruttamisen aloittaminen
- Jalkautuvan sosiaalityön toimintamuotoja sekä matalan kynnyksen toimintamalleja on pilotoitu ja otettu käyttöön

Tavoite kolme

Sosiaalityön orientaatiomuutoksen edistäminen suorite- ja järjestelmäkeskeisestä kohti asiakkaan vahvaa osallisuutta ja yhteistä työskentelyä siten, että asiakkaiden taustatekijät, kuten ikä ja sukupuoli tulevat huomioiduiksi

- Rakenteellinen sosiaalityö tullut näkyvämmäksi – sosiaalisen raportoinnin kehittäminen (Vasso)
- Ammattilaisten kesken tehtävässä yhteistyössä edistytty ja kehittämisen kohdat paikallistettu
- Asiakkaiden kanssa tehtävässä yhteiskehittämisessä monia pilotteja – esimerkiksi asiakasneuvonpito, asiakasraati, kehittäjäasiakasryhmät ja kokemusohjaus → edistytty mm. asiakassuunnitelmien systemaattinen yhteinen laatiminen ja omatyöntekijyys

Tavoite neljä

Vahvistaa erilaisten toiminnallisten lähestymistapojen ja ryhmätoimintojen sekä yhteistyöverkostojen tavoitteellista hyödyntämistä sosiaalityössä

- Sosiaalisen kuntoutuksen jäsennykset ja vakiinnuttaminen osaksi aikuissosiaalityötä → kokemustietoa kertynyt ja kehittämisen tarpeet paikannettu → kriteerit vahvistettu
- Pelillisyyden ja leikillisyyden menetelmien pilotointi ja juurruttaminen aikuissosiaalityön menetelmiksi (Socca) → ko. tavoitteen arvioitu muutos näkyvintä. Työntekijät "hehkuttavat" vastauksissaan menetelmien toimivuutta.

Prosessin arvioiminen – mikä edisti/esti hanketyöskentelyä

Edistäviä tekijöitä

- Toimivat yhteistyörakenteet, johdon sitoutuminen, työntekijöiden innostuneisuus, oma aktiivisuus ja into, yhteiset tavoitteet ja tahtotila

Estäviä tekijöitä

- Kiire, vaikea sopia aikatauluja, vaikeus hahmottaa isoa kokonaisuutta, vaihtuvat työntekijätilanteet

Juuruttaminen

- Monet työryhmät, verkostot, kehittäjäryhmät jne. jatkavat toimintaansa, pilotoituja malleja otetaan käyttöön

Mikä edisti hanketyötä

- Kulmakivenä toimivat yhteistyörakenteet
- Johdon sitoutuminen kehittämistyöhön
- Innovoiva työote ja yhteisen asian äärellä olemisen kokemus toimivat hyvinä motivaattoreina
- Oma into ja aktiivisuus
- Työtehtävien järjestyminen niin, että työskentely hankkeessa mahdollista
- Motivoitunut henkilökunta ja osaamiskeskuksen väen apu ja into
- Työnantajan antama mahdollisuus ja vapaat kädet kehittämistyöhön.

**PRO
SOS**
..... HANKE

Mikä esti hanketyötä

- Toimijoiden ja palvelujen monimuotoisuus
- Tiedottamisen haasteet
- Aikataulujen yhteensovittaminen
- Aikuissosiaalityön tiimien työn paineet ja kiire
- Työaika ei oltu varattu kehittämiseen riittävästi
- Organisaatiomuutokset hakeaikana
- Juurruttamista hidasti liika nopeus, kun ”yritimme loikata kaksi loikkaa kerralla yhden sijaan”

**PRO
SOS**
..... HANKE

Miten juurruttamistyö jatkuu, osahankkeissa annettuja kommentteja

- "Jatkosuunnitelmia on hyvin mietitty, rakenteellisen työn työryhmäämme vastaava foorumi jatkunee tulevaisuudessakin. On tosi hienoa ja aikuissosiaalityön onnistuneen kehittämisen kannalta varsin tarpeellista, että osaamiskeskus on ottanut tehtäväkseen aikuissosiaalityön kehittämisen."
- "Juurruttaminen jatkuu hitaasti, mutta toiveikkaasti."
- "Toimivat yhteistyöverkostot jatkavat työtään."
- "Jatkossakin tapaamisten järjestäminen"
- "Työn juurruttaminen on se suurin haaste, miten tässä kaiken kiireen keskellä se tapahtuu."
- "Uusien sisältöjen haltuun ottaminen kunnissa ei onnistu itsestään vaan tarvitaan pitkäjänteistä koulutusta ja keskustelua sosiaalihuollon menetelmistä ja positiosta niin yksittäisten asiakkaiden elämässä kuin yhteiskunnallisesti."

**PRO
SOS**
..... HANKE

**PRO
SOS**
..... HANKE

SeAMK
SEAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Socca
Fakultet för socialvetenskap
socialvetenskapligt centrum

SONet BOTNIA
PIKASSOS

VASSO
KOSKE

Kuntaliitto
Kommunförbundet

SOCOM

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020
Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Loppukartoituksen muut osiot

TASA-ARVOn toteutuminen

Vastausten mukaan tasa-arvossa on edistytty, mutta edelleen tasa-arvoa estää kuntien erilaiset toimintakulttuurit ja työntekijöiden erilaiset toimintatavat ja kiireinen työtahti – myös Kelassa.

Ehdotukset TULEVAan HALLITUSOHJELMAan

Aikuissosiaalityön kehittäminen teorialähtöisesti systeemiseen, pitkäjänteiseen ja kokonaisvaltaiseen suuntaan.

Menetelmällisyyden vahvistaminen

Asiakkaitten osallistamisen vahvistaminen

Rakenteellisen sosiaalityön mahdollistaminen

→ **TEESIT (ks. etusivu "Aikuissosiaalityön teesit")**

2. Osahankearviointi

PRO SOS-hankkeen osahankearvioinnin vaiheet

- 1) Ensimmäisessä vaiheessa kukin osahanke istutti omat tavoitteensa ja tekemisensä Robsonin viitekehysmalliin
- 2) Toisessa vaiheessa on työskennelty omien tavoitteiden mukaisesti päähankkeen tavoitteiden suunnassa
- 3) Kolmannessa vaiheessa, eli hankkeen lopussa, koottu tulokset ja vaikutukset

Osahankearviointi – Robsonin viitekehys

**PRO
SOS**
HANKE

**PRO
SOS**
HANKE

SeAMK
SeAMK University of Applied Sciences
Socca
Finnish Vocational Education Research Institute

SONet BOTNIA
PIKASSOS

VASSO
KOSKE

Kuntaliitto
Kommunförbundet

SOCOM

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

European Union
European Social Fund

Osahanketyön loppuarviointi

- Yhteenvetotaulukko loppuarviointia varten
- Kuvaa lyhyesti osahankkeen toiminnan tavoitteet, toiminta ja tulokset. Arvioi lopuksi mahdollisia ja havaittavia osahankkeen toimien vaikutuksia pähankkeen tavoitteiden suunnassa.

Osahankkeen Tavoite	Toiminta	Tulokset	Vaikutukset

Vaikutuksista kootusti

- **Koske:** Kehittäjäkumppanuuden tukirakenne luotu, mahdollistaa asiakasosallisuuden. Aikuissosiaalityön maakunnallinen ryhmä edistää aikuissosiaalityön näkyvyyttä
- **Pikassos:** Kela-kunta yhteistyörakenteet mallinnettu ja työ edistynyt, verkostoja syntynyt, taloussosiaalityö osaksi aikuissosiaalityötä, yhteiskehittäminen vakiintunut
- **Socca:** Uudet pelillisyyden valmiit mallit (5) otettu käyttöön, Kelan käyttöön mallinnettu Huolen tunnistamisen – työväline
- **Sonet Botnia:** Asiakaskehittäjäryhmien, asiakasraadin ja asiakasneuvonpidon käyttöönotto. Sosiaalityön klubi. Asiakaspolun ja palveluohjauksen mallit kuvattuina.
- **Socom:** Monitoimijainen yhteistyö edistynyt tiedon lisääntymisen ja yhteiskehittämisen kautta, vaikutukset asiakastyön sujuvuuteen
- **Vasso:** Aikuissosiaalityön foorumi –toiminnan vakinaistaminen, sosiaalisen raportoinnin käyttöönotto → vaikutukset rakenteelliseen sosiaalityöhön
- **Verso:** Sosiaalisen kuntoutuksen jäsenitys ja malli käyttöön, kokemusohjaus käyttöön

**PRO
SOS**
..... HANKE

4. Hanketiimin työskentely, EURA- raportointi

- Prosessin kuluessa hanketiimit joka toinen viikko ja ”live-tapaamiset” 4 kertaa
- Seurantaraportoinnin yhteydessä kysely hanketyöntekijöille hankeprosessin toteutumisesta
 - Aikuisssosiaalityön sanoittaminen, näkyväksi tekeminen ja roolin kirkastaminen onnistunutta
 - Toiminnallisuus ja ryhmämuotoisuus on vahvistunut
 - Asiakkaiden osallisuus on vahvistunut yhteiskehittämisen myötä – työorientaation muutos
 - Paljon konkreettista materiaalia – mallinnuksia, julkaisuja, menetelmiä, pelejä, lomakkeita – koottuna verkkosivuille ja verkkosivut itsessään

Yhteistyökumppaneiden arvio

- Kela, Yliopistokeskus Chydenius, Kuntaliitto, STM, THL ja Ohjausryhmä
- Arviot hankkeen toteutumisesta
 - Tavoitteiden saavuttaminen
 - Prosessin toteuttaminen

Nostoja palautteista - vastauksia 4/16

Tavoitteiden saavuttaminen:

- hankkeen tulokset ovat yllättäneet positiivisesti, paljon aikaansaattua suhteessa resursseihin - näkyvää vaikuttavaa tulosta on tehty ja erityisesti loppuvaiheessa valmistuneet raportit, julkaisut ja muut aikuissosiaalityön kiteytykset ovat vahvasti tukemassa valtakunnallisen uuden (aikuis)sosiaalityön näkymiä ja visioita
- Maakunnallistuvan aikuissosiaalityön verkoston toiminnan käynnistäminen on ollut ansiokasta ja osaltaan auttanut kehittämään ja juurruttamaan tuloksia
- Hanke tuottanut selkeyttä aikuissosiaalityön rooliin ja tehtäviin muuttuneessa toimintaympäristössä esim. Kela-kunta yhteistyö ja sote-maku-uudistus
- Merkittävä toimintaympäristön muutos on asiakaslähtöisyyden ja asiakkaiden osallistamisen ja osallisuuden korostaminen kaikessa sote-työssä. ProSos näyttää onnistuneen tässä hyvin.
- Uudet työmuodot, kuten taloussosiaalityö ja jalkautuvat sekä matalan kynnyksen palvelut vastaavat modernin yhteiskunnan sosiaalityön haasteisiin ja niiden kehittäminen on ollut perusteltua
- Sosiaalialan osaamiskeskusten tukea on toivottu jatkossa – alueellisissa loppuseminaareissa on onnistuttu hyvin paaluttamaan juurruttamisen palkkeja mm. erilaisten jatkavien verkostojen ja työpajojen suunnitelmiin

**PRO
SOS**
..... HANKE

Nostoja palautteista

- vastauksia 4/16

Prosessin toteuttaminen:

- Hankkeen aloituksen viivästyminen ja osahankkeitten eri aikainen aloittaminen tuottivat alussa haastetta löytää yhteinen linja ja näkemys
- Kaikessa hanketoiminnassa ongelmallista on juurruttaminen ja erityisesti juurtuminen, niin tässäkin. Uudella hallituskaudella jatketaan sote-rakenneuudistusta sekä kehitetään palveluprosesseja. Tämä luo mahdollisuuksia jatkaa aikuissosiaalityön kehittämistä sekä rajapintojen hiomista suhteessa Kela-yhteistyöhön sekä kuntien laajeneviin työllistämiseen liittyviin tehtäviin
- Hyvä kun mukana oli tutkimusaspekti
- Vaikka hankkeen viestinnässä varmasti on ollut puutteita eikä sitä resursoitu riittävästi, on hanke näkynyt somessa ja myös digituotteidensa osalla on ”ajassa kiinni”

**PRO
SOS**
..... HANKE

PRO SOS

Uudenlaista sosiaalityötä
yhdessä rakentamassa

..... HANKE